

POLİSİYE

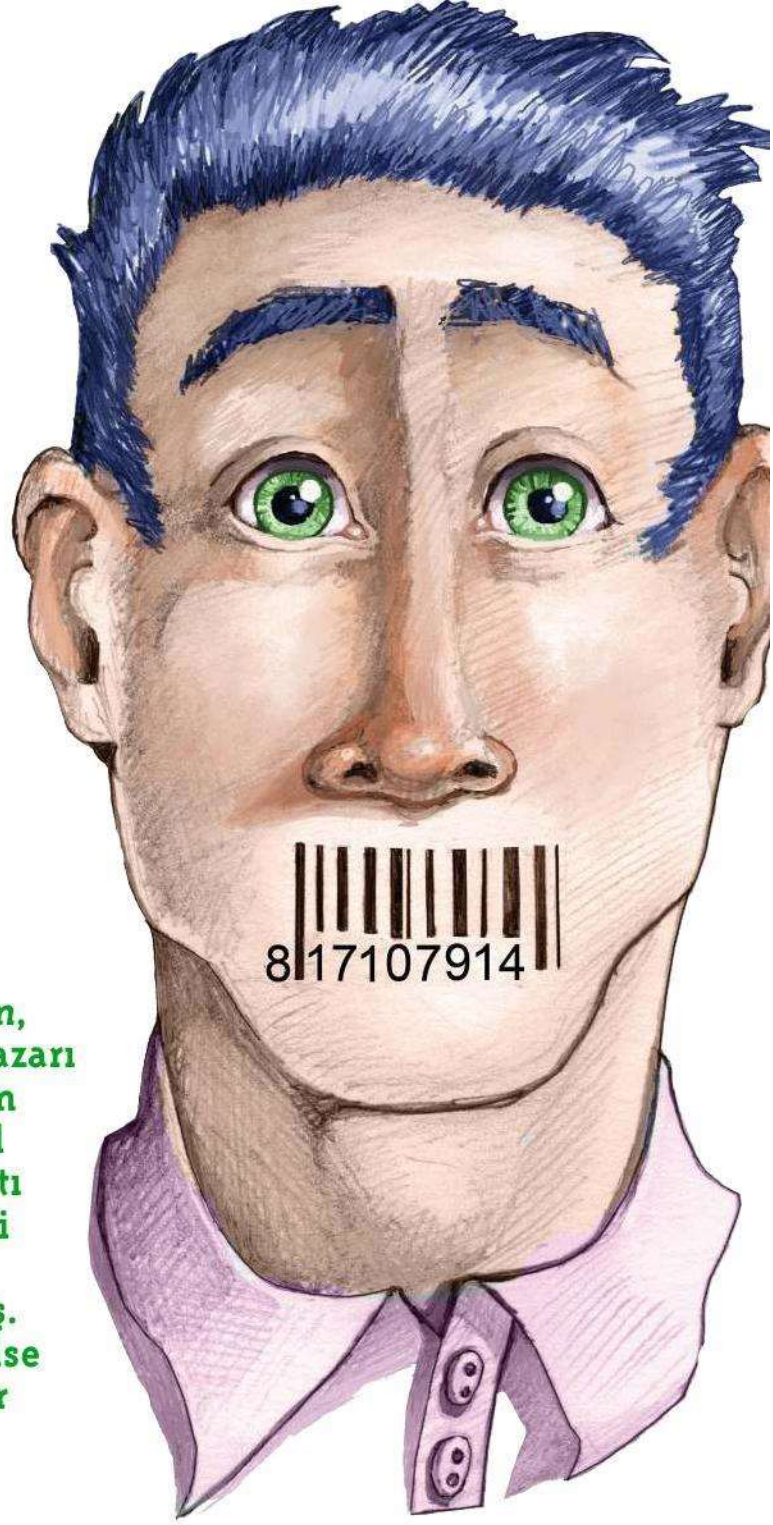

HARUN CANDAN
haruncandan@hotmail.com.tr

YOKNAPATAWPHA DİYE BİR YER

Ses ve Öfke, Kurtar Halkımı Musa, Abşalom Abşalom, Döşeğimde Ölürken, Çılgın Palmiyeler ve daha nicesinin yazarı William Faulkner, kalemini polisiyenin karanlık sularına daldırmayı da ihmal etmemiş. İki Hamlede Zafer toplam altı öyküden oluşan bir polisiye. Kitaptaki öykülerin beşi, daha önce Türkçeye çevrilmiş ve kitap olarak yayımlanmış. Kitaba adını veren İki Hamlede Zafer ise ilk kez okuyucuyla buluşuyor ve diğer kısa öykülerin aksine hacim olarak novella denilebilecek ölçüde uzun.

Güneyin, ufku bulanıklaştıran bitmek bilmez sıcak öğlelerinde, dev meşe ağaçlarının gölgelediği Yunan Uyanışı stili evinde yazı masasına kurulmuş, mısır koçanı piposunu çok sevdiği Dunhill My Mixture 965 tütünle doldurmuş, daktilosunun tuşlarına basan bir adam vardı; William Faulkner. Edebiyat tarihinin nevi şahsına münhasır yazarlarından Nobel ödüllü Faulkner, yaşadığı coğrafyanın ıstıraplı, bazen tiksindirici, tuhaf, kimi zaman ürkütücü hikâyeleriyle öylesine hemhal olup kalemini o denli ustaca kullanmıştır ki, anlatıları okuru sarıp sarmalamakla kalmaz, bir girdap gibi içine çekip boğmaya, eritmeye, kendinde yok etmeye ve artık o hikayenin içinde yaşamaya mahkum kılar adeta. Faulkner 1897'de dünyaya gelmiş, iki tane cihan harbi görmüş, Büyük Buhran'ı yaşamış, Hollywood için senaryolar yazmış, altmış beş yıllık ömrüne kimsenin yazdıklarına benzemeyen onlarca eser sığdırmıştır.

Sadece anlaması ve sindirmesi değil, başlı başına metinlerinin okunması dahi zor bir yazardır. Zamanı eğip büker, cümleleri birer labirent haline getirip okuru içinde kaybeder; kısacık bir anı farklı karakterlerin ağzından sayfalar dolusu anlatarak edebiyatın sınırlarını zorlar. Sadık okurları bilirler ki, kahramanları ve hikâyeleri değişse de daima büyük bir insanlık dramını anlatan Faulkner, bir *derdi*, bir meselesi olan bir adamdır. Belki de tüm bu kötülüklerden ve sıkıntıdan kaçmak için bir dünya yaratmıştır kendine. Kitaplarının çoğu Yoknapatawpha adını verdiği hayali bir coğrafyada geçer. Tabii bu varolmayan memleket, aslında Faulkner'ın doğup büyüdüğü, yaşadığı ve öldüğü Mississippi topraklarının izdüşümünden başka bir şey değildir.

Ses ve Öfke, Kurtar Halkımı Musa, Abşalom Abşalom, Döşeğimde Ölürken, Çılgın Palmiyeler ve daha nicesinin yazarı William Faulkner, kalemini polisiyenin karanlık sularına

Kitaba adını veren *İki Hamlede Zafer*, yine merkezinde varlıklı bir ailenin bulunduğu bir suç öyküsü. Faulkner bu hikâyede alışıldık üslubuyla detaylara giriyor, yarattığı karakterlerin evveliyatlarını ve kişiliklerini etraflıca anlatıyor. Savcı Gavin ve yeğeni Charles'ın satranç oynamasıyla başlayan öyküde, satranç gitgide bir metafora dönüşüyor.

daldırmayı da ihmal etmemiş. *İki Hamlede Zafer* toplam altı öyküden oluşan bir polisiye. Kitaptaki öykülerin beşi, daha önce Türkçe'ye çevrilmiş ve kitap olarak yayımlanmış. Kitaba adını veren *İki Hamlede Zafer* ise ilk kez okuyucuyla buluşuyor ve diğer kısa öykülerin aksine hacim olarak novela denilebilecek ölçüde uzun.

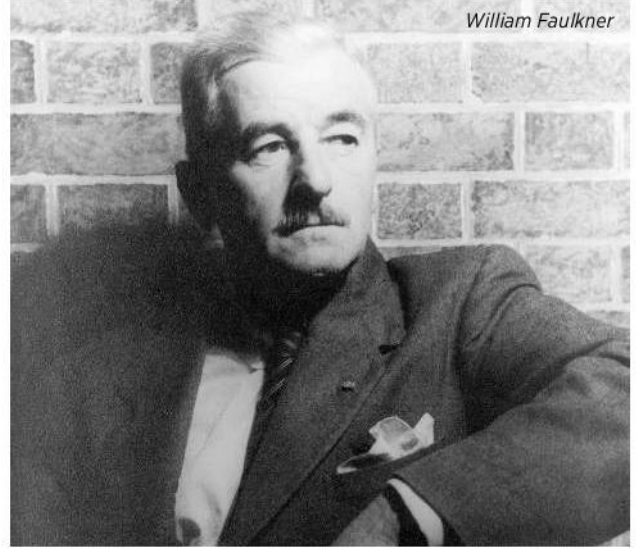
İki Hamlede Zafer

İki Hamlede Zafer'in kahramanı, savcı Gavin Stevens. Kitaptaki tüm öykülerde o ve genç yeğeni Charles'ı *görüyoruz*. Duman, Keşiş, Suyun Üstündeki El, Yarın, Ele Veren Yanlışlık, İki Hamlede Zafer; bütün hikâyeler, Faulkner'in hayali coğrafyası Yoknapatawpha'da geçiyor. Kendisi de orali olmasına rağmen, o yozlaşmış ya da geri kalmış veya böyle olmayı kendi seçmiş toprakların insanının aksine, savcı Gavin Stevens Harvard mezunu bir entelektüeldir.

Kitabın açılış öyküsü Duman, tarımla iştigal eden bir ailenin parçalanışını anlatıyor. Anselm Holland'ın kasabaya nerelerden geldiğini kimse bilmez. Yeni taşındığı bu yerde, bölgenin eşrafından zengin bir çiftçinin kızıyla evlenir. İki kızları olur. Önce kayınpederi ardından eşi vefat edince, tüm zenginliğin içinde ikiz oğullarıyla bir başına kalır. Atadan - deden burada yaşamalarına rağmen fakir olan yöre halkı, bir gün bir yerlerden peyda olup tüm bu zenginliğe konan Holland'a karşı haklı olarak mesafelidirler. Üstelik Holland da sevilesi bir adam değildir. Gözünü mal - mülk hırsları bürümüştür ve oğullarına karşı dahi zalimce tavırlar sergiler.

İki kızlardan Anse, başına buyruk, babası ve hatta kardeşiyle geçinemeyen aksi biridir. Bir an önce arazinin üçe bölünmesini ve kendi payını almayı, aileden ayrı olarak bir başına yaşamayı arzulamaktadır. Bu düşüncesi babası tarafından şiddetle reddedilir. Hatta kardeşi Virginius da bu konuda babasından taraftır. Anse günün birinde taşı tarağı toplar, kasabadan taşınır, bir dağ kulübesinde münzevi bir hayat sürmeye başlar. Yaşlandıkça aksileşen babası karşısında Virginius da çiftliği terk eder ve yakın bir çiftlikteki kuzeninin yanına yerleşir. Görünen o ki ikizler çiftliğe dönmek için artık babalarının ölmelerini beklemektedirler. Ve günün birinde ihtiyar Anselm, ayağı atının üzengisinde takılı olduğu halde ölü bulunur. Ancak savcı Gavin, ihtiyarın eceliyle ölmediğini, bir cinayete kurban gittiğini kıvrak zekâsıyla çözecektir.

Kitaba adını veren *İki Hamlede Zafer*, yine merkezinde varlıklı bir ailenin bulunduğu bir suç öyküsü. Faulkner bu hikâyede alışıldık üslubuyla detaylara giriyor, yarattığı karakterlerin evveliyatlarını ve kişiliklerini etraflıca anlatıyor.

William Faulkner

Savcı Gavin ve yeğeni Charles'ın satranç oynamasıyla başlayan öyküde, satranç gitgide bir metafora dönüşüyor. Harris ailesinin genç yaştaki oğulları ve kızları, savcının kapısına dayanırlar. Bir dertleri vardır. Kasabaya taşınmış Arjantinli eski bir yüzbaşı, önce dul Bayan Harris'le gönül ilişkisi yaşamaya başlar. Hatta yolun sonunda evlilik görünmektedir. Kadının oğlu ise bu durumu zaten kabullenemezken, bu defa yüzbaşının, kendisinden onlarca yaş küçük kız kardeşiyle de gizli bir ilişkisi olduğunu öğrenir. Oğlan yüzbaşmayı öldürmeyi kafasına koymuştur, kız ise onu zar zor da olsa yatıştırır. Savcıya gelip yüzbaşmayı sınır dışı etmesini isterler.

Böylece ne oğlan cinayet işleyecek, ne yüzbaşı çocukların anneleriyle evlenecek ya da bir daha kızı işleyecektir. Ancak savcı yüzbaşmayı sınır dışı etmek için herhangi bir hukuksal dayanağı olmadığını söyler. Bununla beraber olayın iç yüzünü de anlamaya başlamıştır. Abisini cinayetten vazgeçirip yüzbaşının sınır dışı edilmesi konusunda onu ikna eden genç kız bir plan yapmıştır. Sevdiği adam Arjantin'e gidince peşi sıra ona kaçacaktır. Satranç tahtasındaki atların, piyonların, vezirlerin, hikâyede hayat bulup olaya yön verdiği bu karmaşık kurguda, savcı Gavin bir kez daha zekâsını konuşturacaktır. 🐉

İKİ HAMLEDE ZAFER

William Faulkner
CEV. Talat Sait Halman, Ünal Aytür
YAPI KREDİ YAYINLARI 2020